

H A Z A I - H Í R A D Ó

Szombaton, Januárius' 12-dikén, 1 8 2 8.

Portugallia — Nagybritannia — Lengyelország — Muszkaország — Törökország — Külömbfélék — Erdély —

Portugallia

A' lissaboni bank megszűnt a' kész pénzfizetéstől. A' bank-directorok ezt hirdették-ki: Tudtára adjuk a' közönségnek, hogy a' bank-tzedulák' nem várt felváltogatása kész pénzel, mivel' külső országokba sok ezüstöt vittek, annyira megsaporodott, hogy a' kész pénzes ládák egészen kiürültek. E' szerént, a' bank azon szomorú állapotra jutott, hogy a' banknótákat nem válthatja-fel, mint elébb lehetett. Azt is jelenti a' Directio, hogy ezt az esetet bejelentette az ország-lószéknek, 's illendő rendelkezést kért tőlle. A' Directio azon fog maga' részéről dolgozni, hogy a' fizetést és a' tzedulák' felváltását minél-elébb ismét elkezdhesse. — A' Bankdirectio.

Lissabon, dec. 5. — Egynehány hónaptól-fogva beszéllnek már az Udvarban a' Fő-Lovászmester Loulé Marquis házasságáról Ő-Királyi Nagyméltóságával, Donna Anna Jépus Mária Infántissával, a' 3 Infántissák között, a' legifjabbikkal; hanem, annál-inkább kételkedtek valódi végre-hajtásán, mivel' azt hitték, hogy a' bátyja' és Királya' engedelmét nem fogják megnyerni. Azomban, még is megeseett a' kézfogás dec. 1-ső napján, esteli hatodfél órakor, a' Queluz palotában, az özvegy Királyné' és egész udvari népe' jelen-létekben. Ő-Fge. megbitsakolta magát ezen házasságra, az Igazgató Hszgasszony', Státustanáis'

és a' Pátriárka' tüzes ellen-mondássok' ellenére is, mely utolsó a' megáldást is kivetette nyakából; mellyet ára, a' Királyné' gyóntató Papja vitt-végbe. (A' Courrier français ellenben, azt mondja: a' Pátriárka, sok kérésére Anna Infántissának és Fges Annyának, ki a' napról-napra kitettzöbbé lett állapotját tekintvén leányának, semmi más mentő eszközét nem talált jó híre-neve' megmentésére, ráállott. Egyéberánt, az ifjú ház, Loulé Marquisnak a' fija, kinek ez-előtt egynehány esztendővel történt erőszakos halála mindeneknek szemek előtt repdesett). Ő-Fge igen gazdag briliánsból álló ajándékokat adott a' leányának, és házassági jószágul adta neki Ramallon szép mezei Jóságát, mellyet megsugorgatott saját költségén szerzett. Minden ember azt kérde: Jóvá hagyják-e Don Pedro, és Don Miguel Infans ezt az egybe-kelest? — Az ánglus Híradók még jobban megvilágosították ezt a' dolgot, mondván:

Úgy-láttzik, hogy az Infántissa, már régen belé bősüült ebbe az ifjú emberbe. De minthogy az igazi össze-keleshez, mely a' Braganza Ház' szokásával egészen ellenkezik, szükséges a' Don Pedro és Don Miguel' megeggyezése; tehát, az Igazgató és a' Pátriárka igen megdöbentek a' Királyné' részéről tett meghatározott parantsolaton. Az Igazgató (Infántissa) azt mondotta, hogy egy olyan

lépés által, nem csak a' repdeső hírek, mellyek a' familiának és hűgának (leány-ötsének) kárára szolgálának, bizonyosodnának-meg; hanem hogy az ifjú Marquis is elveszthetné a' korona-jószágbeli jövedelmét, sőt-még, az ország törvényeinél-fogva, a' fejét is, ha a' Király, vagy pedig Don Miguel ezt az össze-kelést nem hagynák-helybe. A' Királyné' erősségei olyan természetűek voltak, mellyekről nem illő bővebben beszélni. Azt mondotta, hogy minden feleletet magára vállal, és ha semmi papi-nehétség nem forog fenn, mint a' Pátriárka maga hiszi, — a' politikai ellenvetésen, ne törődjenek. E' szerint 'hát, végbe-ment a' házasság, saját palotájában, a' nélkül hogy még a' Loulé Marquis' ellen-mondására is hallgattak volna. A' Kerület' Plebánussa vitte-végbe az esketést. — A' Marquis nem lakik az Infantissával, és az Igazgatótól, ki van rekesztve. A' Királyné, a' következő nap, hertzei rangonakart neki a' belső Minister által adandó egy Végzésnél-fogva adatni; de ismét abban hagyta azt. A' Marquis maga-se tudta hogy járt. Úgy mondják, hogy Londonba akar menni, Don Miguel Inf. lábaihoz borúlva, tölle botsánatot, és ara kérni, hogy mellette méltóztatna Don Pedronál közbenjárni. De a' Királyné megtiltotta neki ezt a' lépést, azt mondván, hogy az ő fiai tartoznak megelegetni, ha ő már egyszer meghatározta. A' Nemesség irigylí a' Marquis' szerentséltenségét-é vagy szerentséjét? — de a' többi rangnak, sajnálják őtet. Egy igen félnék ifjú ember ő, a' Királyné, hasznát-vette méjj tiszteletének.

N a g y b r i t a n n i a

A' Times szerént, kétségen kívül van, hogy Goderich Lord, kérte a' Királyt elbotsáttatásáért, de hogy ÓFge

nem veszi-bé kérelmét addig, míg ezt a' dolgot újjra jól meg nem gondolja. Némely barátjai, hiszik még, hogy magát a' megmaradásra határozza. Ezen eset felett minden értekezéstől megtartóztattjuk magunkat, hanem úgy gondoljuk, hogy bizonyosokká tehetjük Olvasóinkat a' felől, hogy az Ultra-factionnak semmi reménysege nem lehet a' dolgok' vezetése' újjontani elfoglalására. — Hozzá veti még ehhez a' Sun, a' Dudley Lord' és Sturges-Burne' hivatali lemondását is: de a' melynek a' Globe ellene mond.

Londonba érkeztek, Máltán által, tripoli-i levelek, nív. 2-odikáról. Súdánból (Afrika' gyomrából) oda érkezett egy karaván által, hire jött annak, hogy Clapper ton Kapitány, Sackatoo-ban megholt. Tripoliban kételkedtek még némelylek ezen feladás valóságán. De, legyen az bár való vagy nemvaló; még is rövid időn fontos tanúságokat várhatunk Afrika' belsőjének földrajzáról (geographiájáról), minthogy a' Clapper-ton' kísérői és ő maga, ha még él, útban voltak Sackatoo-ból, Bornou-n és Fezzan-on által, Tripoli-felé. Tudnivaló, hogy a' benin-i öbölből, az átlantik tenger' partján, Dahome tartományon által, Sackatoo-ig hatoltak (nyomultak). A' legrosszabb esetben is el fogják magokkal hozni a' Clapper-ton Kapitány' Napikönyvét és Jegyzéseit.

F r a n t z i a o r s z á g

Don Miguel Infanst, ki dec. 18-adikán Meaux-ban hált, várták Párisban 19-edikén (a' hova meg is érkezett.)

A' Constitutionel jelenti 's a' Gazette de France újjra elmondja azt, hogy Mádridban hire futamodott, Paez-tól Küldöttséget várnának, mely a' spanyol országlószékkal Columbia' megismerése' feltételei felett alkudozna.

A' Moniteurben e' van: Az országlószékhez Konst.poljból érkezett tudósításokhoz n.óv. 24-edikéről, hozzá tethetjük még azt, hogy a' Basa nem igen tsudálkozott hajóserege' össze-rontásán: minthogy azt már a' szövetséges hajóosztályok' egyesülése-ólta, úgy nézte, mint veszedelemnek nagyon kitétettet. Azt állittják, hogy a' Portát nagyon sürgetné a' Hatalmak' javallattja' elfogadására, 's kinyilatkoztatta, hogy többé nem volna módja a' segedelemben. A' navarini hír, mellyet az egyiptomi Basa n.óv. 2-odikán hallott-meg, semmi változást nem tett volna a' Basa' indulatján és magaviseletén, a' Frantziák eránt.

L e n g y e l o r s z á g

Varsó, déc. 16. — Nagy hadi fordulásokat vittek-végbe a' lajenkai térségen. Reményljük, hogy, ha háborúra kél a' dolog, a' lengyel seregből is oda útasítanak egy jó-portiót. Közönségesen azt hiszik itt, hogy Öfge a' Tsászár, nem sokára oda-haggya Pétervárat, és a' hadsereghez útazik. Még a' vele járó személljeket is kinevezik már: Diebitsch, Woronzow, Benkendorf I, és Neidhardt Generálok. A' gabona és a' ló, kezd drágulni; még az országlószék is veszegeti ezeket.

M u s z k a o r s z á g

A' Tsászár az itt következő írást b.ótsátotta Codrington Admirálhoz: "Codrington Vice Adm. Uram! Az Úr épen most nyert-meg egy olyan győzödelmet, mellyért a' pallérozott Európa kétszeresen tartozik az Úrhoz háládatos lenni. A' navarini emlékre méltó ütközet, és az azt megelőzött mérész fordulások, nem tsak mértéket adnak a' világnak 3 nagy Hatalom' buzgóságára egy olyan dologban, kiknek nemes karakterét az Úr, saját haszna' megvetése által is neveli, hanem, meg is bizonyít-

ja az Úr, mit tehet a' bátorság a' sokaság ellen, és az ügyesen vezetett vitézség a' vakmerőség ellen, akarminő nagy legyen az erő, melybe az, reménységét veti. Az Úr' neve a' maradékéva vált mostantól-fogva. Én, az Urat-körül-fogó ditsősséget, ditsérő magasztalások által, erőteleníteni hinném; hanem, érzem azt a' megkívántató dolgot, hogy az Úrnak, a' háládatosság' és b.ótsülés' megkülönböztető bizonyosságát adjam, melyre az Úr Muszkaországot ketsegte. Küldöm tehát az Úrnak ezennel a' Sz. György' Katona-Rendét. A' Muszka tengeri erő b.ótsületnek tartja, hogy Navarin előtt az Úr' helybe-hagyását megnyerte, 's a' mi engem' illet, a' legtüzesebb győnyörűség rám-nézve, hogy az Urat, eránta viseltető érzéseimről és b.ótsülésemről bizonyossá tehetem.

Varsó, déc. 14. — Pétervárról jelentik, hogy a' béke' fő-kötéseit a' Persákkal, alá-írták n.óv. 28-adikán, Taurishoz nem messze, egy fatuban, két muszka diplomaticus Agens, Obreskow Úr, és egy másik meghatalmazott. Eriván' tartománya, az Araxes' két mejjékén, az Ararát-hegy' alljától a' Caspium-tengerig, a' muszka Birodalomba olvasztatik ezen Kötés által. Azt íg.érik ezenkívül a' Persák, hogy a' Muszka'knak a' háború' költségét vissza-fizetik, mellyet 18 millió rubelre tettek. Valamíg ezt a' summát le nem fizetik: mind-addig a' muszka seregek' hatalmában maradnak a' most kezek közöttvaló erősségek, Taurist is ide számlálván. — Magános tudósítások azt beszéllik Brodyból, hogy ott a' két batárszéli Vámosok annyira össze-kaptak valami idegen áruk' megvámolásán, hogy fegyverhez kellett nyúlni.

Odessa, déc. 14. — A' békesség Persiával, a' legditsőbb kötések alatt esett-meg. Az egész eriváni tartományt

és minden szoros útat, mellyek a' persa birodalmat hadi tekintetben tőlünk-függővé teszik, által-adtak. Ez az ára, mely által Abbás Mirza, a' maga' korona-öröksége' jussának megesmérését bizonyossá tette. Taurisból nyakra-főre mentek Kurírok mindenfelé a' birodalom' belsejébe, ezen fontos kimenetel' hírré-adására.

Berlin, dec. 20. — Pétervári tsalhatatlan tudósítások szerint, Persia és Muszkaország között megkötött a' béke; melynél-fogva Persia egynehány térföldeket enged által Muszkaországnak, és minden hadi költséget megfizet. Valamíg ezt le nem fizetik, egy persiai tartomány a' muszka kormány alatt marad, zálogban.

A' Pétervári Híradó, közöl egy nevezetes eredet-írást, vagy-is, azt az útmutatást, mellyet Codrington Adm. a' muszka és frantzia Admirálokknak a' navarini kikötőben, az ütközet előtt kevéssel küldött. Ebből áll az: „Az egyiptomi hajók, mellyeken, úgy-láttzik, a' frantzia Tisztek vannak, a' kikötő leg-délkeletibb részén fekszenek. Azt óhajtom, hogy Ellenadmirál de Rigny ŐExja. saját hajó-osztályával azokkal által-ellenbe feküdjön. A' mely hajó ére következik, úgytettzik, hogy az a' liniahajó, melynek nagy árbottzán az admirál-zászló van. En, úgy igyekezem, hogy Ásia liniahajó, a' mellé, és Genoa meg Albion liniahajók, háta megett és mellette Ásiának, legyenek (mint az első daru vagy vadlúd mellett a' két következő, két-felől.) Azt óhajtom, hogy Heyden Gróf Ellenadm. ŐExja. ne sajnálja a' maga' hajó-osztályát, az ánglus hajók megé helyheztetni. Úgy osztán, a' muszka fregattok dolgot adnak a' török hajóknak, mellyek a' muszka liniahajók mellett és megett vannak. Az áng-

lus fregattok, a' kikötő' nyúgati részénvaló és az ánglus liniahajókkal által-ellenben fekvő török hajók előtt lineát formálnak, és a' frantzia fregattok, ugyanazon módon fektetik magokat, hogy a' török fregattoknak 'sat. mellyek a' frantzia liniahajóknak ellenekben fekszenek, dolgot adjanak. Ha elég idő van, minelőtte az ellenségeskedés a' törökrészről elkezdődne; úgy, a' hajókat minden vasmatkához kötéssel kell ragasztani. Egy ágyúlovásnek-sem kell az egyesültek' részéről esni, valamíg ára jel nem adatik: de ha valamelyik török hajóról lövés esne; úgy, tüzet kell ára adni, hogy egyszerre semmivé legyen. A' korvettek és briggek, a' Dartmouth Kapitánnya' parantsolatjától függenek, hogy a' gyújtókat eltartóztassák, hogy az egyesült hajóseregnek semmi módon ne alkalmatlankodjanak. Azon esetre, ha az ütközet szélére elterjedne, és az a' zavar áll-be, mely az ollyas eseteknél természettel szokott támodni; tsak a' Nelson' szavaira kell emlékezni, hogy — egy Kapitány - sem lehet jobban a' maga' helyén, mint ha az ő' hajója egy ellenséges hajónak ellenében fekszik. — E. Codrington.

T ö r ö k o r s z á g

Odessa, dec. 8. — A' legújabb levelek Konst.poljából, tsak azt mondják újra, hogy a' 5 Követ útra készül. A' nov. 24-edikei értekezésnél, a' Reis-Effendi, a' többek között, a' Követek' barátságos nyilatkozatásairól is, az alatt míg az Admirálok a' navarini veszedelmet készítették, keservesen, de nagy tsendességgel panaszkodott. Nagyon gyanússá tették őtet, úgymond, a' Sultán' és Díván' szemei előtt. Hasznát akarja ezen alkalomnak venni, minthogy talán legutólszor tanakodik velek személyesen, hogy őket az ő' álli-

tásokra emlékeztesse. Méltó tudni, hogy a' Sultán ezen értekezésnél, titokban jelen volt (a' mint mondják a' kárpit' vagy ráts'háta megett). A' Reis-effendinek, ezen beszédből, és minden más erős nyilatkoztatásaiból, előre lehetett az alku-dozás' kimenetelét látni. Még is, az értekezés után, tsillámlott egy kis újj reménység; mivel' a' Reis-Effendi ismét mutatott a' Követeknek útát a' feltételek' elkezdésére. De úgy-láttzik, hogy ez, tsak idő-nyerés' kedvéért esett, legalább azt hiszik a' Követek, hogy a' végtárgy a' volt, és azért is, passust kértek, nív. 27-edikén; melyre nekik azt felelték, hogy nem szükséges. Külömben, azt beszélték, hogy még egy-kisség vesztegelnek, és tsak dec. elein vitorláznak-el. Dec. 1-sőjén, felidéztek' Fejedelmek' minden alattvalóit kerülő írások által, hogy dolgaikat úgy intézzék, hogy ha egyszer el akarnak menni, 5 nap alatt elutazhassanak.

Odessa, dec. 10. — Az uralkodó északiszél miatt, nem jöhet Konst.poljból semmi tudósítás. Pétervárról, jelentik, hogy ÓFge Nesselrode Grófra bízta, az idegen udvaraknak egy kerülő írás által tudtokra adni, miként tekinti ÓFge a' navarini esetet, és hogy ÓFge annál-inkább ragaszkodik a' júl. 6-odikai Egygyességhez. ÓFge újra erőssíti, saját gyökérértelmeihez (principiumihoz) híven maradván, hogy semmi nagyobbodó szándéka nintsen, hanem, a' mindenel-köz béke' fenntartására, az említett Kötés' szoros végre-hajtását, a' kezei közt találtató minden eszközök által, elő-mozdítani, magában eltökéllette.

Triesti levelek dec. 17-edikéről azt beszéllik, hogy ott az a' hír támolt Corfuból, hogy a' görög hajó-osztlj, Coch-rane Lord alatt, a' navarini kikötőbe bement, és az ottani váratskát elvette

vólna. Ugyanazon levelek szerént, Pátrás feladta magát feltételes alku mellett, és a' török várvédnek szabad elmenetelt engedtek. Ibrahim Basa minden seregét magához vette vólna, és még Tripolitziát is elhagyta, 's megyen az isthmus-felé. — Rigny Adm. Guilleminot Gróftól vett egy írásnál-fogva, a' smyrnai kikötőből Dardanelle-felé indúlt; több frantzia hajók is Scio-felé vették úttjokat, hogy Fabvier Obestert az ottani váratska' (citadelle) megvételeiben meggátolják; azomban, késő érkeztek oda, és a' görög zászlók, oda-érkezésekkor már, a' vár falain lobogtak, melynek török védeit felkontzolták. — Mindezek a' triesti kereskedő-levélbeli hírek, alkalmasint helylyesek legalább ára, hogy bennünket megtanítsanak, magunkat a' triesti hírektől védelmezni. Jóval hihetőbb az, hogy ezen hírek közzül egy sem igaz.

Livorno, dec. 17. — Alexandriából jött levelek bebizonyították azt, hogy a' Basa, hajói vesztéséget könnyű szízzel szenvedte; de hogy őtet népe' vesztésége, kivált' tengeri Tisztjeie, igen megkeserítette. Máltából sok briggnek és kutternek kellett kimenni a' görög piráták ellen, azt mondják. Minden előre örvendeztet bennünket, hogy tengeri egybe-köttetésünk Kelettel, nem soká belé indul nyugodalmas útjába. Minden ember, a' gabonával szemlélődőket kivé-vén, örvend annak; minthogy már summás-gabonaterhek fognak megérkezni a' fekete tengerről, mellyekre vára-koznak.

Smyrnai levelek, mellyek onnan nív. 21-edikén indúltak, egy szót-se szállanak, a' Scio-mellett fekvő görög hajó-sereg' felégetéséről. Igen gyengíti ez, a' Triestből jelentett efféle hirt.

Corfu, nív. 14 (26). — Scio-szigeten, az oda kiszállott Görögök az e-

gész szigetet és a fővárost is elfoglalták, melyben az élelem volt. A' Törökök, a' várba vonták magokat, és úgy láttott az elkezdett alkuból, hogy kötéses alkura állanak (capitulálnak), mihelyt arról meggyőződnek, hogy az ő' hajóeregek megégett, mellyet nekik Fabvier jelentett-meg. — A' görög országlószerk a' szövetséges Admirálok' sürgetős fenyegető levelekre, küldött-ki egy kis hajóereget, mely a' Görögök' hatalmábanvaló kikötöket meg akarja motózni, 's a' tengert a' piratáktól tisztítani. Megkérték az Admirálok, hogy ezen hadi próbához adnának két fregattet a' magokéból. — Az egész Görögország várván-várja a' Capodistrias Gróf' megérkezését; ki egyedül alkalmas a' közdolgokba rendet és egységet teremteni.

K ü l ö m b f é l é k

Rotterdámban (bóldog-émlékezetű Holláudiában, most — Belgaországban), az országlószerk, kelet-indiai birtokaiyal lehető szaporább egybe-köttetésére-neveve, épített most egy nagy gőzhajót Atlás nevezet alatt, mely tökéletességéhez hovatovább közelget. Ezt a' hajót minden nagytól nélkül, a' világ' egyik tsudájának lehet mondani. Tsak a' tsupa munkamívek, a' machinák, 400,000 forintba kerülnek; a' többi része sem kerül kevesebbe. Van annak 500 lóval vetekedő ereje, és, mindenikhez szükséges óránként 8 font kőszén; és így, mindössze, egy órában 2400, napjában 57,600 font kívántatik. Ha feltesszük, hogy az út 6 hétig tart: úgy, szükséges a' hajónak 2.419,200 font kőszén rakni-fel, kelet-indiai úttjára. Az Atlás' teheremelő tehetsége 2,200 tonna (9 millió fontnak mondja: de a' Híradó, egy tonnát, tsak 20 — 22 másának tart). A' hajó hossza 250 talp (41 öl, 4 talp, 100 községes lépés). Kedvező széllel, vitor-

lákat is feszítenek szélnek. Mikor meglessz terhelve, 16 talpnyra sújted a' vízbe. A' próba-utat Angliába fogja tenni.

A' muszka-tsászári tudományok' Akadémiája két arany-émlépenzt kapott, a' megholt két Tsászár, I. Pál és I. Sándor' képével, mellyeknek a' stempelét a' Tsászárné, Maria Feodorowna Ófge, maga' kezeivel mettzette. A' Tsászárné' Levele a' nép-pallérozás' Ministeréhez, mely ezen ritka ajándékkal együtt járt, ebből áll: "Semenowitsch Sándor! Azon érzésektől indíttatván, mellyeket az Úrhoz küldött oct. 27-edikei levelem beszéll, gondolkoztam a' legalkalmasabb módról, hogy a' tudományok' Akadémiájának egy beszéllő emléket hagynék magam után, és, leginkább oda-illőnek találtam saját munkámnak egy próbatételét, ezen híres Eggyesület' idvezült Védelmé' emlékezetére. Mint affélet, küldök ezennel az Urnak egy példázatot azon arany-émlépenzből, mely az én-mettzettem stempellel veretett, és a' nagy bóldogságu Tsásároknak, az én' igen szeretetteimnek, Férjemnek és Fiamnak a' képét mutatja, midőn kérem az Urat azokat a' tudományok' Akadémiájának, az én' megkülömböztetett figyelmem és jó hajlandóságom' erántokvaló emlékezetéül által-adni. Különös figyelemmel és kedvezéssel maradok az Urnak Jóakarója. S. Pétervár, nov. 24, 1827. M a r i a.

* Az erdélyi Éneklő Szinjátékosok' pesti megbíráltatása' végezete (II és IV.), 's a' megbírálás' erdélyi megbírálása. — A' fordítás átaljában igen jó, némely helylyeken, a' Magyarnak gyakori, és semmiféle európai nyelvre nem követhető különös szava járása magát az eredeti munkát feljül haladá.

Nem látjuk okát, miért nem jelent-

hetnénk - ki megérdemlett dítséretét a' játtzó személyek' külső alkotása, s' öltö-zete eránt. Amaviva, valamint Rosine, már az első jelenésekor sok felfegy-verkezett és szabad szemek' figyelmét magokra vonák. — Soványabb Barto- lot, — és ez valójában, mind belső, mind- külső Charaktere, lassúbb (pedant) é- nek-mestert, fortéljosabb Figarót oly' könnyen, gondolni sem lehet, megket- töztetjük, oly' könnyen kívánni sem le- het; mert, ugyan mit nem kívánhat valaki, a' ki Pesten Bétsset, Bétsben Ná- polyt, Nápolyban pedig maga sem tud- ja mit keres? — Felelet:

Ezen Társaságot, melyet, nem" Ma- gyar országnak majd a' közép- szerüségen alól álló Tarto- mánybeli Várossai, " hanem mi formáltunk és neveltünk, tökéletesnek mi is soha nem tartottuk. A' Sevillai Borbély' elő-adását ezen Társaságtól, mi is gyakran láttuk; megengedheti te- hát Recensens Úr, hogy íteletünket e- zen tárgyról rövid szóval megtehessek.

A' mit Schiller a' Német Musárol mond —

" Sie ward nicht gepflegt von Ruhme,
" Sie entfaltete die Blume

" Nicht am stral der Fürstengunst,
tökéletesen illik a' Magyarra; és, ezen nagy Poëta után elmondhattjuk —

" Rühmend darfs der Ungar sagen,

" Höher darf das Herz ihm schlagen

" Selbst erschuf ersich den Werth.

Mi, ezelőtti esztendőknben, midőn a' Sevillai Borbély a' Pesti Repertoir- ra kerekedett, több ízben láttuk ottan en- nek előadását, még pedig egy népes és pénzes Publicum előtt, mely akarmely színjász Társaságot könnyen fenn-tar- that; láttuk oly' időszakaszban, midőn egy, a' Mivészséget betsülő Actionari- usok Társasága, esztendő alatt másfél-

száz-ezer forintnál többet fordított a' magáéból a' Társaság' felemelésére; 's mind e' mellett is, ámbár Babbning, Wach- ter 's August Demini Uraknak, és a' Chorusoknak tökéletességeit megesmér- jük: mindazáltal Rosinánkat, és Bar- tonkat az akkori Pestiekkal fel nem tserélnők, 's megvalhattja a' pesti Kö- zönség, hogy a' mi Prima-Donnánk (kit " a' Játékban előjövő más Dámá- val, Borsai Klárával, józan Ité- lettel egy Cathegoriában említeni nem lehet) Hornich és Teyber Kisasszonyok- kal, valamint Bartolonk Rünner Úrral, némely fogyatkozásaik mellett is, egy- be-sem hasonlíthatók. Amavivánk' szép hangját, Figarónk' fortéljosságát, óhajtottuk ugyan, de mind-kettőnek ép- pen ezen ditsért tulajdonságait, felnem találtuk. Egyéberánt, bajos és elég szomorú dolog, hogy a' mivészségnek kell ke- nyér után futni; valamint igazabb do- log sints, mint az, hogy pénz, betsül- tes, és iskola nélkül egy színjász Tá- rsaságot-sém lehet felállítani. Hellyesen mondja tehát Recensens Úr is, hogy e- zen szemügyből kell a' mi' Társaságun- kat is megítélni, gyengéseikhez türe- delemmel lenni, és tsak ennyire is ment tökéletesítését méltán tudálni. — még is

E r d é l y

Alsó-Fejérvármegyéből, 'Jan. 3. — Az utóbbi Markális-Széken, midőn az újjonnan választott Tisztek beiktattattak, a' Nemes Rendek az itt következő kö- vettséget nevezték-ki:

Kis József, egyik Vic' Ispán.

Laskai József, másik Vic' Ispán.

Jablontzai Elek, Vice Notárius.

L. B. Kemény Dienes, tiszteletbeli Fő- Notárius.

Zudor János, Tábla-Bíró.

Málnási László, Tábla-Bíró.

Pallos László, ugyanaz.

Kik Báró Jósika Ő-Excellentiája előtt először is Ő-Felségének Köszönték háladatosan, hogy a' Nemes Vármegyének Törvényes szabad Választást engedvén, ugyanazokat méltóztatott kegyelmesen helybenhagyni, a' kik több szózatot nyertek. E' mellett, mind Ő-Fgnek, mind Báró Jósika Ő-Excellentiájának az újj esztendőrevaló szíves kívánságaikat megtették. A' köszöntést tartotta a' követség' Elölülője Gróf Lázár Benedek, megkülönböztetett hazafiúi indúlattal; melyre Báró Jósika ŐExja hasonló szép feleletet tett, és megköszönte a' Vármegyének, hogy ez általis kívánta megbízonyítani Felséges Fejedelméhez tartozó hívségét, Ő-Excellentiájához, szíves indúlattal. Legnevezetesebb volt az Ő-Exja' beszédében az, hogy a' követséget úgy szállította-meg, hogy az a' Vármegye minden tekintetben első a' Hazában.

Újj Esztendő előttvaló nap', megérkezett a' követség, egyenesen Gróf Lázár Lászlónál szállott-le; a' kiket is fényes ebédrel várt és el-fogadott, melylyen több Tanácsosok, és úri Rendek voltak jelen.

Újj Esztendő' napján fényes Ebédes adott Báró Jósika Ő-Exja a' követségnek: másnap' pedig, Gróf Kornis János Ő-Excellentiája vendégelte azokat meg.

Az Ephemerides Psoniensesben ezt olvashatni: Az Orgona-tsinálásnak egy újj Mivésszére tett-szert a' mi' Hazánk Kováts Istvánban, ki az Asztalosmesterséget itthon megtanulván, utazásnak adta magát külső tartományokra, mestersége' tökéletesítése-végett; és az úgy-nevezett Fortepiano' 's Orgona' készítése' módját úgy megtanulta, hogy az ő-általa készült Hóld Maros (? — akar-

ja mondani: Mező) Vásárhelyi 16 változásu Orgonát, minden, dologhoz értők remek-munkának tartják. — R a j e c z b e n (Trentsin-Vgyében) voltak Orgona- és Ora-tsinálók, kik külföldön is igen híresek voltak. Kár volna, ha velek együtt, ezek az ügyességek is kihaltak volna. Ugyanott készítenek olyan veres bőrt, mellyet sehol-sem tudnak követni.

Egy szörnyeteg tengeri kígyónak megölettetése.

Azon útalatos tengeri kígyót, mely a' Delaware foljó torkolatjánál tartózkodván, egy időtől-fogva ezen víznek rettenetes ijjesztő lakosa volt, tizenkét ámerikai halász, irtóztató viaskodás után, szerentsésen kivégezte. A' viaskodás tíz óráig tartott, melyben a' szörnyeteg egy hajóst agyon tsapott, kettőnek pedig a' lába szárait eltörte, és hat-száznál több lövés után vesztette-el életét, s' azután a' száraz földre kihúztatott. Hosszasága 220, legnagyobb vastagságának a' köre pedig 22 lábnyi volt. Szemeinek a' diametere fél talp volt, a' szája pedig három sor fogakkal volt megarkva.

1 8 2 2-beli

Igen tiszta ízű Ő-b o r o k k vannak eladók; a' vevők útasíttatnak a' Híradó' szállására, a' hol bővebben e' tárgyról értekeződni-lehet.

Könyvnyomtató Legényre — Van szükség Kolosváron. Az ezen munkára vágyók jelenthetik magokat a' Híradó' kiadójánál, vagy személljesen, vagy frankózott levél által.